

MAGYAR KURIR

Bétsből, Pénteken, Mártzius' 5-dikén 1819.

Német Ország.

Summázat a' Bavariai újság-velekből: — Képviselő Hornthal arról hozván-be egy kérelmet a' második kamarába, hogy a' Katonaságnak is meg kelljenn esküdni a' Constitutzióra, ez által hosszas vetekedésre szolgáltatott alkalmatosságot. Arretin tsudálkozott, hogy ezen jóvallást maga a' kérelmek' Biztossága azonnal vissza nem vetette, látván, hogy egyenesen ellenkezik a' Constitutziót illető Ediktumok' szavaival. Behr úgy ítélte, hogy a' katonaság' megesküvése a' Constitutziónak végrehajtására megkívántatik. — Pfister: A' Constitutzióban semmi nem fordul elő a' katonaságnak meghiteltetéséről. Tehát a' ki ezt kívánja, vagy toldalékot vagy magyarázatot kíván a' Constitutzióhoz. Ennek első megmozdítása pedig tsak a' Királyt illeti. Biztosság' elejébe kell a' kérdést botsátani. — Ez a' vetekedés nagyon sokáig folyt így. Végre meghatározott, hogy Biztosság' elejébe adattassék a' kérdés. — Hanem ugyan ezen kérdés a' kamarán kívül is mozgást ókszott. A' katonaság ellenzi a' Constitutzióra való különös megesküvést, mint ezt a' Királyhoz intéztetett két Felirások bizonyítják:

A' *Monachiumi* örzösereg' Felirása: — „Felséges és nagy hatalmú Király! Felséges kegyelmű Király és Ur! A' Monachiumi alázatosan alólirt örzösereg, a' Követek' kamarájában az eránt előfordult jóvallásra nézve, hogy a' katonaság

a' Constitutzióra megesküdjék, 's nevezetesen azon erőssítésre nevezve, mellyet egy Képviselő az újságban kiadott, tudniillik, hogy az armáda ezen megesküvést maga is kívánja, felindulván, bátorodik a' thronus' elejébe oly meggyőződéssel közelíteni, hogy ezeránt az egész armáda tsak egy értelemben van, a' melyhez képpeszt mi nem tselekedhetjük, hogy Felséged előtt ki ne nyilatkoztassuk, hogy ez, a' Felséged által a' maga népének ily nagy lelki módon adatott Constitutzióval, 's az abban magának fenntartott végrehajtó hatalommal ily nagyon ellenkező kívánság, hogy a' katonaság a' Constitutzióra különösen megesküdjék, a' mi szívünkben soha meg nem gyökere-sedhetik, 's a' mi akaratunk soha se lehet, és hogy sőt inkább készek vagyunk, a' thronus 's az egész világ előtt ezt a' halható, 's nyilván és szabad akarral való nyilatkoztatást tenni, hogy azt a' hív és megronthatatlan hajlandóságot, melyre mi egyszer az Uralkodó *Wittelbach* Ház és a' Haza eránt megesküdtünk, és a' melly bennünket megoldhatatlanul Felségedhez kötöztetve tart, semmi időnek semmi környulállásoknak befolyása, ingadozóvá soha nem teheti. Méltóztassék Felséged szívünk érzékenységének ily kiáradással való kitöltését kegyesen fogadni, 's engedje-meg kegyelmesen, hogy buzgó esküvéssel nyilatkoztathassuk ki, hogy Felségedért 's a' Hazáért meghalni az elsőtől fogva az utolsóig minnyájunknak legfőbb kívánsága, és hogy a' mi ezeránt való szent elra-

gadtatásunkat minden alkalmatosság azon tisztán lobogó lángá fogja által változtatni, mellyet belénk a' hazaszeretet 's a' Felséged eránt való hűség öntöttek. Költ Monachiumban 1819 - ben, Febr. 22-dikén (Következnek 42 személyeknek, u. m: Generálisoknak, Tiszteknek, 's köz katonáknak neveik).“

Hasonlóképpen hangzik az *Augsburgi* Örzősereg' Felirása, melynek ez a' foglalata: — „Felséges Nagyhatalmú Király! Igen kegyelmes Király és Ur! A' Diéta' Ujsága XXVI - dik számú darabjából esett ezen Örzőseregnek értésére, hogy a' Rendek' gyűlése második kamarájának egy tagja abban oly nyilatkozatast tett légyen, hogy az armáda a' Constitúzióra meg akar esküdni: pedig ezen örző seregnek ily gondolatja soha se' volt, annyival is inkább ily szándékot soha nem nyilatkoztatott, melyhezképpest a' hűséges és engedelmes alólirtak az örző sereg' nevében oly nyilatkoztatást tenni jónak találják, hogy ők ezt soha sem akarták. Felséged előtt tudva van az, hogy a' katonai szolgálatra való megesküvést az armáda örökké úgy tartotta, mint legszentebbet, 's hogy ő soha, sem a' szenvedett inségek sem a' bizontatan kimenetelű idők környülállásai által, a' maga kötelességében, hűségében, és hajlandóságában ingadozóvá nemtsak nem tétetett, de sőt inkább, testét, életét, vagyonát, és vérét, Felségedért, a' legjobb Királyért, 's a' Királyi Házért és Hazáért feláldozni minden időben kész volt 's most is minden szempillatban kész, és ezen útról magát eltérítettetni engedni soha se' fogja, azért, mert a' Bavarus katona' első kötelessége volt és fog örökké maradni: *a' feltétel nélküli való engedelmesség, 's a' Kir. Felséged' parantsolatainak pontos teljesítése.* Ez a' lélek fogja az armádát a' legkésőbb világban is lelkesíteni. Költ Augsburghan Febr. 22 - dikén 1819 - ben.

(Itt következnek 51 nevek, t. i: Generálisoké, Tiszteké, és Közembereké).

* * *

A' Követek' kamarája elejébe terjesztett kérelmek között találtatik egyebek között *Würtzburgi* Doktor Keilnak egy kérő levele is azeránt, hogy a' tagok éljenek a' magok tanátskozásaikban tiszta Németséggel, hogy rendeljenek magoknak egy Nyelvtisztító Mestert, és hogy a' Diéta Ujságírója' elejébe is adjanak oly utasítást, hogy írjon érthetőbben.

Frantzia Ország.

Februárius' 15-dikén egyéb kérő levelek között a' Protestánsoknak egy kérelme fordult elő a' Gironde és Dordogne departamentekben találtató Protestans Papok' nevében. A' kérelem, mellyet 71 Protestáns familiák' atyáik irtak alá, ez, hogy ők, egy nevezetes városban név szerént Boreaux városában állithassanak-fel Collegiumokat vagy Gymnasiumokat, minthogy külföldben, vagy olyan Oskolákba kénytelenítettnek küldeni gyermekeiket a' hol Catholicus tanítók lévén, a' gyermekek a' magok hite' ágazataiban meggyengítettethetnek, vagy pedig külső Országokra, a' hol még attól a' veszedelemtől is félthetni őket, hogy a' hazafiui hajlandóságban gyengülést fognak szenvedni, 's e' nagyon költséges is.

Ez a' kérelem többféle vetekedésekre adott alkalmatosságot. *Argenson* nevű képviselő nagyon pártját fogta a' kérelemnek, azt mondván, hogy, mint néki értésére esett a' dolog, a' mostani mód szerént fennálló Collegiumokban oly vallási istentiszteletre szorittatnak a' Nem-Catholicus gyermekek, melly az ő meggyőződéssekkel ellenkezik, 's a' tanítók nagyobbára Catholicusok lévén, 's az atyák ezeknek tudományaiktól féltvén gyermekeiket, készebbek nagy költséggel is idegen országon taníttatni fiaikat, 's több effélék. — Azután kü-

lőmbkülőmb kérdéseket tett-fel a' nevezett Képviselő, tudni illik, hogy: Igaz-é, hogy a' Prédikátorok méltán félthetik a' gyermekeket a' mostani tanulási módszerént a' magok vallásoktól való eltérítődéstől? Igaz-é, hogy a' Straszburgi egygyetlenegy Collegiumban is csak egy Prot. Tanító található, 's ennek neve, midőn a' Catholicus Tanítók, a' departament' nagy tisztviselői közt említettnek, a' Tántz és kardforgatást tanító mesterekéik közt fordul elő? (ezen kérdés nevetést gerjesztett) Igaz-é, hogy az egész déli Frantziaországban nem csak egy Vallást-tanító, de csak tanító Református sints egy is, és hogy a' Gard departamentben egy tanító csak azért botsáttatott-el, hogy, mint Protestánsra, nem bízhatni reá a' tanítást? Efféle kérdéseket nagy számmal hordván-fel Argenson, azt mondotta, hogy nagyon ohajtaná, ha a' Biztosság, melly elejébe ezen tárgynak megvizsgálása tartozik, mind ezeket a' kérdéseket másképpen lenni találná, de ő nagyon tart az ellenkezőtől, kivált miólta úgy tudósíttatott, hogy a' nevédek a' Philosophia' pusztításairól *dissertationokat* készíteni kéntelenek. — Mások is beszélték ilyen képpen. — *Royer Collard* ellenben, a' tanulást tárgyazó Biztosság' Elölülője, más értelmet nyilatkoztatott: — Efféle panasz, úgy mond, még eddig se' a' Biztósághoz se' a' Belső Ministerhez nem érkezett egy is. Meg lehet, hogy az Argenson Ur feladásai közt igasságok is vannak, de vannak ám nagyítások is, mint az p. o. hogy Mompelgardban, melly egészszen Protestans város lévén, a' Collegiumnak Catholicus Rektora volna, nem igaz; csak egy Professora van Catholicus; arról se' jött még eddig panasz, hogy a' Királyi Collegiumban, a' hova minden nehézség nélkül beveszik a' Protestans tanulókat, illetlenül bannának véleek. Elő fog ez a' tárgy egyszer valójában vétettetni: de

akkor ám ez a' kérdés fog ismét fennforgani: Hogy valyon jó lenne -é a' Catholicus és Protestans gyermekeket különkülön Collegiumokban, vagy hogy jobban szolljunk, különkülön tanyákban nevelni, 's őket gyermekkoroktól fogva az egymás ellen való fegyverviseletre szoktatni? (ez a' megjegyzés nagy helybehagyással fogadtatott). — Végezetre meghatározatott, hogy a' Protestánsok' kérő levele közöltessék a' Belső Ministerrel.

Nagyon fontos vetekedésekre szolgáltatnak alkalmatosságot, sok nagy városokból, milyen Toulon, Straszburg, Lille, és Nantes, a' dohány-monopolium ellen bejött kérelmek is, mellyek több ezer emberek által aláíratatva voltak, 's a' mellyek átaljában úgy írják-le ezen monopolizálást, mint veszedelmes, önn' kény szerént való, igasságtalan, lázszató, és gyűlölséges dolgot. — Mind ezek a' dohány Biztosság' elejébe adattattak.

* * *

Említettük, hogy a' Ministerek' számolással való tartozását illető törvény-jovallás, megfontolás végett egy Biztosság' elejébe van adattatva. Ezen jovallás a' következő Tzikkelyeket foglalja magában: — *I. Titulus. A' Ministereknek a' Követek' kamarája által lehető elvádoltatásáról:* — 1) Tzik. A' Követek' kamarája csak ezen kamara' öt tagjainak bejelentésére vádolhatja-el valamelyik Ministert, a' melly bejelentés azt az árusági tselekedetet foglalja magában, mellyel ezen Minister vádoltatik. Ezen bejelentésnek a' kamara' közönséges ülésében kell esni a' Constitúció 44-dik cikkelyével megegyező módon. — 2) Tzik. Ezen első bejelentés után felfüggeszti a' kamara a' bejelentett vádnak megvizsgálását legalább is három napig. A' meghatározandó napon 's a' vádolásra való indító okoknak 's az ezek felett előfordulható beszédeknek meghalgotása után, ha a' vádolásra való okokat nem

elég gyökereseknek lenni találja a' kamara, ezen tárgyat fére tévén egyéb dolgához lát. Ellenben, ha a' vádat méltónak találja, által küldi azt, az ahoz tartozó oklevelekkel egyetemben azon Ministerhez, a' kit ezek illetnek. — 3) Tzik. A' kamara' Elölülője írásban tudósítja a' Ministert az ő elárultatása felől, és affelől, hogy a' kamara a' vádnak véle való közöltetését meghatározta. Ezen közlés a' kamarának azon Titoknoki Széke által esik, hol az ezt illető Akták letétettek, 's a' honnét ezen Minister ezen oklevelek' mássát az Elölülőnek és Titoknokoknak illendő *vidimalásokkal* által veheti. — 4) Tzik. A' kamarának meg kell legfeljebb 8 napok alatt tudni, hogy mit mond a' Minister ezen feladásokra. Ekkor második rendbeli vitatás alá vevén a' kamara a' dolgot, minden esetben meghatározza: vagy azt, hogy nints ok a' vádolásra; vagy pedig, hogy további vitatás alá venni 's a' tárgyat Biztosság' elejébe bocsátani szükséges legyen. Ezen esetben szorosán meghatározza a' kamara a' kérdést, melyre a' Biztosságnak a' maga vizsgálódása által ki kell terjeszkedni. — 5) Tzik. Ezen Biztosságnak 9 tagokból kell állani. A' kamarának azon tagjai, kik a' Ministert elárulták, nem lehetnek ezen Biztosságnak is tagjai. — 6) Tzik. A' Biztosság általveszen minden Aktákat és Okleveleket, mellyek vagy a' Ministert illető vádnak bizonyítására vagy az ő mentésére szolgálnak, 's certifikálja őket. Ezen Ministert 's azon Követekeket, kik ezen feladást tették 's aláírták, mind annyiszor meghalgtatni köteleztetik a' Biztosság, valahányszor ezek kívánni fogják. — 7) Tzik. A' kamara Cancellariájának jussa van a' Biztosságnak ezen tanátskozásaiban mindenkor jelen lenni, de a' nélkül, hogy magát azokba avathassa. A' kamara' tagjai között minde-
nik bír azzal a' jussal, hogy ha kívánnyá,

a' Biztosság' munkájiról való jegyzéseket valamint szintén minden oda tartozó irásokat a' Titoknoki Cancellariában megnézhessen. — 8) Tzik. A' Biztosság a' maga kineveztetése után 14 napokkal vagy legfeljebb egy hónap alatt, megteszi a' kamarához a' maga tudósítását, vagy azért hogy tölle a' maga munkájának nagyobb tökéletességre való vitelére újabb időt kívánnyon, a' melly mindazáltal egy hónapnál több nem lehet, vagy pedig hogy a' vádat közvetetlenül fére tétesse, avvagy ellenben, hogy kinyilatkoztassa, hogy a' Minister valóságos vádoltatás alá legyen helyheztetve. Ezen utolsó esetben által adja a' Biztosság a' vádolás' Aktáját a' kamarának. — 9) Tzik. A' kamara nem erőssítheti-meg a' Biztosság' vádolási Aktáját különben, hanem tsak három versbéli egymásután következő vitatások után, a' mellyek között mindenkor 8 napoknak kell eltelni. Ezen három vitatások között mindeniknek végén kimondhatja a' kamara meghatározott módon, hogy nints ok a' vádlásra. — 10) Tzik. Ha ellenben oly ítéletet mond a' kamara, hogy helyyes a' vádolás, ezen esetben a' kamara' végzését az Elölülő és a' Titoknokok aláírván, az Elölülő által adja azt a' Pairek' kamarájá' Elölülőjének. — 11) Tzik. A' Követeke' kamarája öt Biztosokat nevezze-ki a' maga tagjai között voksok' többsége által a' végre, hogy a' vádat a' Pairekből álló ítélőszék előtt folytassák és vitassák. A' Követeke' kamarájának azok a' tagjai is jelen lehetnek ezen öt üldöző Biztosok között, a' kik elárulták a' Ministert. A' Követeke' kamarájának határozása, melly által ezen Biztosok kineveztetettek által adatik a' Pairek' ítélőszékének. — 12) Tzik. Ha az alatt, míg ezen per foly, eloszlik a' Követeke' kamarája, öszszegyülése után ismét ki kell ezen üldöző Biztosoknak választatni. Az előbbienek új-

ra változtathatnak. — 13) Tzik. A' Követek' kamarájának ezen per' folyamata alatt mindenkor hatalma van kinyilatkoztatni, hogy fel-hágy a' vádláson. Ez a' nyilatkoztatás minden vád alól 's ennek minden következesei alól feloldozza a' Ministert.

(A' többi következik).

V e l e n c z e.

Februárius' 20-dikán reggel a' tengeri fegyveres házat nézték-meg Császár és Császárné ő Felségek, a' hol jelenlétekben egy hajót botsátottak-le az építő mívhelyről. Estve számos Udvarlónknak adott Császár ő Felsége audientziát.

A' következett vasárnapon u. m. 21-dikben, az isteni tisztelet után, a' honnyi mív-mesterségek 's industriák' szerzeményeiket szemlélték-meg ő Cs. Kir. Felségek *Karolina* Cs. Fő Herczegasszony által kísértetvén, mellyek a' hajdoni Dozsáknak egygyik szálájába vannak kirakattatva, a' bonnét az ugyan azon épületben lévő Királyi könyvesháza mentek által, melynek drágaságai a' kegyes Monárkba' bőkezűséggel való adományai-ból, az ő Felsége utóbbi ottjártától fogva feles szaporodást kaptak. Későbbre a' Cs. R. Apellatorium' Tanátsszékét és az első (alsó) Törvénykezés' Székét tisztelte-meg Császár ő Felsége a' maga látogatásával. Estve pedig a' Császári Familiának minden tagjai, kik most Velenzében vannak, 's a' kiknek száma Febr. 21-dik napjától fogva a' Modenai Királyi Hertzegnek oda lett megérkezése által is nevedett, theátrumra mentek egy vídám játéknak megnézésére.

E l e g y e s D o l g o k.

A' Galvanismus nagy erejének egy új példája: — A' Skotziai újságok beszélnek, hogy Ure nevű Orvos Doktor *Glasgowban* Nov. 4-dikén egy felakasz-

tott emberen oly próbákat tett 270, négy czolos pléhéből álló Volta' oszlopával, mellyek tsaknem minden bámulást (hogy hitelt ne mondjunk) felyül haladnak. De nem tsak alighihetők, nem tsak bámulásra méltók, hanem nagyon rettenetesek is voltak ezen próbatételeknek resultumaik. A' halottnak egy térdjét, melyet szántszándékkal hajtottak vala meg, oly nagy sebességgel vissza rugta a' pléhék' oszlopának ereje az egyenességre, hogy az ember, ki a' holt test' lábát tartotta, tsaknem elbukott. A' holt test' nyaka' inainak érdekelletése, hallható hergést okozott a' torkában. Szemei felső inai érdekelletvén (tudni illik a' Galvanismusi alkotmány' ereje átal), ennek a' lett következe, hogy a' halott' ábrázatjának inas husai oly nagyon mozgotak 's oly irtóztató tekintetet adtak néki, hogy a' nézők ijedtekbe nagy részint elszaladtak onnét, sőt egygyik elájult-belé. Háta' gerintzének érdekelletésére, a' karjai és minden újaji mozgani kezdtek. Hiszi Doktor Ure, hogy ha az ember nyaka' véredényei, az erőszakos megfojtatás által meg nem repedtek, 's a' nyak- tsiklója meg nem tört volna, ő ezen halottat az életre bizonynyal vissza hozta volna.

Régiségek: — Egy Frantzia útas nem régen Egyiptomban a' Veres tenger-től 9 órányira az északi szélesség' 24 és 25 grádusai között egy oly régi város' maradványaira talált, mellyek között külömbkülömb féle templomok, állóképek 's egyéb effélék találtak. Nyoltz házak még fennállanak. A' tengertől és a' Nilus vizétől ezen város felé vivő úton még látszanak a' stáziók. — Egy Anglus Protestans Missionarius pedig azt erősíti, hogy az Afrikai Szeretsenek között találtak oly familiák, hogy a' kereszttyenségnek valami nyomát észre lehet venni köztök.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Közönségessé tévén közelébbi Ujság-leveleink mellett a' Maros Vásárhelyi Ispotály Méltóságos Directiójának bevételeiről és kiadásairól tett számadását, nem állhattuk: hogy ezen alkalmatossággal önkéntesen érdemlett tisztelet-háládatossággal meg ne említsük Méltós. Zeyk Dániel Valóságos Királyi Törvényes Tábla Biró Urat, kinék tiszta ember-szeretetének és igaz hazafiui buzgóságának köszönheti az említett M. Vásárhelyi Ispotály nagyobb részben, hogy a' közönségessé tett summa össze szereztethett. Erdemes Férjfi! tudjuk ugyan: hogy a' Méltóságod' nemes szíve és jót tenni kívánó érzése köz-ditséretért és jutalomért nem buzog, és magába megtalálja szép tetteinek jutalmát; fogadja-el a' Méltóságos Ur kegyesen még is ezen a' szenvedő emberiség nevében tett szíves köszönetünket. — Az ég kedvezzen hasznos életének: hogy még sokáig lehessen kedves Hazánkfiak között a' szegények és nyomoruságban sinlődők védelmezője, a' felvilágosodás és igazság pai'sa; az erkölcs elősegítője és a' vétek-félelme. — Bár eleven példája a' Méltóságos Urnak sokakat felserkenthetne azon szent kötelesség sérthetetlen betöltésére: hogy ki ki kereskedjen talentumával, 's a' gondviseléstől reá bizott vagyonnával és befolyásával, a' köz Jó elősegítésére úgy a' mint tsak tölle igazán kitelik!!

Magyar Ország.

A' Pesti Fő Seminariumban lévő Nevendékpapok, Febr. 21-dikén 23-dikán két Magyar Theátrumi Játékot adtak elő, hivatalos Nézők előtt, mellyeknek betses voltát ily magasztalással hirdetik a' Pesti Magyar Ujságlevelek: — Az első volt ezen nevezet alatt: „Az utól értt Ravas. Vig Játék.” A' második: „Mátyás Király választatása, vagy a'

Nép Szeretete. Érzékeny Játék.” Az elsőre is számosan, de kiváltképen a' másodikra oly sok válogatott Fő Uraságok jelentek meg, hogy ezen Nemes Gyülekezetet a' Nevendékpapság ugyan tellyes örömeinek, és megjutalmaztatásának, a' Nézők' közép Rendü sokasága pedig szerentsés jövendőlésnek esmerte, mellyből egész bizonyossággal lehetne reményleni, hogy azon Fő Méltóságok, a' Közönséges Nemzeti Játékszinnek is szinte oly kedvelői lennének, valamint e' különös Játékszinben tellyes örömmel, és nemzeti megelegedéssel mulattak. A' köz megelegedést oly jeles megegygyezéssel nyilatkoztatták-ki, hogy valóban rágalmazásnak kellene tartani, ha valaki a' Nemzet' Nagygyait avval mérészelné vádolni, hogy ők a' Nyelv' Culturájának nem Barátjai; mert senki sem érezheti jobban, mint a' Fő Ember, a' Nemzeti Méltóságnak díszét, és senki sem láthatja inkább által, hogy egy denationalizált ember, sem Királyához sem Hazájához igazán hív nem lehet. Azért a' Magyar Fő Nemesség nemzeti tulajdonainak kedvelésével szokta kiváltképen megbizonyítani, valóságos polgári hívségét; azért a' Pesti Fő Nemesség is halmozva magasztalta a' Mélt. 's Fő Tiszt. Gróf Nádasdy Ferencz Rector Urnak böltsességét, a' ki a' Nevendékpapságnak szép igyekezetét helybenhagyta, 's annak gyönyörködtetését ennyi Nagy érdemű Fő Vendégekre kiterjesztette.

* * *

Folytatása a' Felsőleges Urunk ditsösséges születése napja' innepi pompáit illető tudósításoknak, a' Pesti 's Budai újságlevelek' előadása szerént:

Temesváron Februar. 14-dik napján 1819. A' ditsösségesen uralkodó Austriai Háznak kegyességével ditselkedő hív né-

pek között, a' mellyek ugyan mindenkor, de különösen a' Felséges Urunk', 's Atyánk' születése' napján tántorithatatlan hívségjeknek bizonyosságát megmutatni igyekeznek, ezen Szabad Királyi Várost méltán számlálhatni. Reggeli 9 óra-
kor számos Egyházi Kar, az ezen híres erősséghez tartozó mindenféle Katonaság, Nemes Vármegyebeli Tisztek, Mélt. Magyar Királyi Kamara Temesvárott lévő Helytartóság válogatott Tagjai, és a' Város' nagyobb rangú többi lakosai, Tsanadi Megye' legfőbb templomában össze gyülekeztenek, azon egyezett feltétellel, hogy a' Szent Mise alkalmazosságával, ő felszentelt Felségének állandó boldogulásáért a' Mindenható előtt esedezzenek. — Itt az ájtatosságnak vége lévén, a' Egyes Iskolák' Templomában kezdődött, a' Sz. Mise alatt, még a' hat deák, és a' három nemzeti Iskolából ilendő rendek szerént öszzegyülekezett tanuló Ifjuság buzgó imádságával a' jó Királyunknak hosszú, és szerentsés Uralkodásáért az Egek' Uránál könyörgött, kiválogatott tizenhat tanuló Ifjú, a' hatodik Deák Iskolabéli Professor Ur által ezen alkalmazosságra készítetett, 's mu'sikához alkalmaztatott énekekkel buzdította a' jelenlévő sokaság' könyörgéseit, szünet nélkül folytatott ágyu durrogások között. — Tizenegy óra tájban a' Városban lakó minden Méltóságú Uraság, számtalan késérőivel egygyütt, gyönyörű rendekbe állittatott tanuló Ifjuság között, a' Egyes Iskolák' legnagyobb szálájába bémene; a' hol is Nagyon Tisztelendő Hieronymus Zimandchek Ur, a' Szerzetes Háznak Rectora, és a' Kir. Deák, 's egyszersmind a' Nemzeti Iskoláknak helybéli Igazgatója ékes, és szívreható Beszédet tartván megbizonyította: hogy „ha a' Felséges Ferencz Császár olly sok, és hatalmas Ellenségek előtt, annyi terhes báborukban, és olly sokáig tartott irtóztató veszedelmekben a' maga rop-

pant örökös Tartományjait nemcsak méltóképen védelmezvén, megtartotta, de azoknak határait hosszabbította is: melly boldogsággal biztathat a' jövendő minden hív Alattvalókat, ha tsendes békeségben tudományokra, szép és hasznos mesterségekre, és az érdeemes Tanítókra kegyes Atyánk maga bő kezét, és ki-merithetetlen jóvoltát bővebben kiterjeszteni fogja.“ — Ezen fontos beszédnek Vivat kiáltások között véget vetvén ugyan azon Fő Tisztelendő Zimandchek Director Ur, Tudós Holtzman János Urhoz, a' Nemzeti Iskolákban III. Osztály' Tanítójához fordulván, ő felszentelt Felségének a' hasznos polgárok cránt viseltető nagy lelküségét megmutatván, és egyszersmind ugyan azon derék Tanító-
nak 45 esztendő elfolyása alatt nemzeti Iskolákban, valamint is az itt lévő Katonaság szükséges, 's hasznos tudományokra, minden jutalom nélkül tanításában szerzett érdemeit méltóképen előszámlálván, ő Felsége nevében a' fényessen tündöklő selyem kis párnára helyheztett, arany érdempénzt melyére felfüggesztette. — Ezután a' T. Bokros Ferencz Professor Urtól ezen alkalmazosságra szerzett, és közre botsátott Deák Verseket, hatodik Iskolabéli Latzkovits János Tanuló által felolvastattak. Vég-
tére a' fellyebb említett tanuló Ifjából rendeltetett mu'sika kar által, a' híres Hayden Jósef által készítetett ének: „Gott! erhalte Franz den Kaiser“ elénekeltetett: és így a' kettős innepnek valamint különös pompával, úgy szokatlan nagy örömmel vége lett.

* * *

Aradról Februárius' 14-dikén. Ma ültük ditsősségesen uralkodó Felséges Urunknak születése napját. Az innepnek méltóságát nevelni kiállott 3 Szakasz Polgári Katona, a' Ns. Kleneau Regimentjének itt lévő Vitézei, 's az új várbéli őrző seregek. A' köz helyen a'

Polgári katonaság előtt számtalan né-
nek jelenlétében az innepnek dicsőítését
Tek. Kováts János 1-ső Vice-Ispány Ur
azzal kezdette, hogy ő Felségének külö-
nös kegyelmét hirdesse, Sirmer Tamás
Ur Aradi Polgár eránt, a' ki a' Haza és
a' Felség eránt az által tette magát ér-
demessé, hogy több Társokat szerevén
maga mellé az Aradi Várban a' Pattan-
tyuságnak szolgálatját több esztendőig
viselte. Valamint ezen érdemes Polgár-
nak a' köz jó eránt való buzgóságát ér-
zékenyen elő adta a' Ts. Vice-Ispány Ur
mint Királyi Commissarius, úgy hatha-
tósan magasztalta a' Felségnek kegyel-
mét, és az érdemeknek minden nemeire
kiterjedő jutalmazását. Ekkor az Érde-
mesnek mellyére tette az arany érdem-
pénzt, és a' Megtiszteltetettnek köszö-
netét elfogadván a' köz örömmel jelöl
az egész sokaság: *Éljen Ferencz*
Király! zengedezett. Azután a' templom-
ba tértek a' Vármegyének Elöljárói, és
Tisztjei, az egybegyült Nemesség, a'
Kamarális Hivatalok, és a' közönséges
iskolákbéli Tanulók, a' hol minnyájan
a' Sz. Mise alatt az Egek' Urának Felsé-
ges Fejedelmünk boldogságáért buzgón
esedeztek. A' Mise' részei alatt az ágyú-
dörgések nevelték az innepnek méltósá-
gát. Az ájtatosságot a' gazdag vendéglés
követte, mellyet a' Tiszteltt Vice-Ispány
Ur, 's az Aradi több Uraságok külön
külön számos Vendégeknek adtak, és a'

mellyeknél ő Felségének hosszú életé-
ért a' Menedi neccárral való vidám kö-
szöntések mentek végbe. Peretsenyi Nagy
László Ur, Ns. Arad Vármegyének Szol-
gábirája többféle versekkel innepelte a'
Sirmer Tamás Ur eránt mutatott Királyi
kegyelmet, es ebéd alatt is a' maga po-
harát versel köszönie - el.

* * *

Intő Példa.

Brassó. A' Ó-városban történt nem
régén, hogy egy özvegy asszony a' szom-
szed faluba Weidenbachba téjért men-
vén, három u. m. egy 5 egy 3 és egy 1
esztendős gyermekeit, jól befűtött szo-
bában az ágybafektetvén aluva othon hagy-
ja, 's kevés idő múlva haza érkezőn
mind hármat halva találja. A' kement-
zen valami rongyok meggyuladván, ezek
a' kementze mellett egy rakás fejer ru-
hára estek, 's ekképpen oly nagy füst
támadott, hogy a' gyermekek mind meg-
fuladtak, 's minthogy jelentés is későre
tétetett felőlők, Orvosi segedelem által
se' lehetett az életre vissza hozni őket.

J ó s z á g - k i a d á s .

T. Bihar Vármegyében B. Szent Már-
ton helységben egy szabad, de még puszt-
ta telek a' hozzá tartozó szántó földek-
kel, kaszáló és nád termő rétekkel egy-
gyütt, akár arendába akár zálogképpen 32
esztendőkre kiadódik, a' kinek hozzá ked-
ve van, jelentheti magát a' Liszkai Cs.
K. Posta Hivatalnál.

* * *

Megérkeztek: Mártzius' 1-ső napján (nevezetes útas egy se'); 2-dikán, Ujházy
Ur Cs. Kir. Generálmáyor, Pestről, Gróf Gatterburg Cs. Kir. Májor, Veroná-
ból, Gróf Esterházy Ferentz Cs. Kir. Camarás Ur Posonyból, Báro Vécsey Fe-
rentz Budáról; 3-dikán, Báro Szepessy Antal Ur Pestről.

Elútaztak: Mártzius' 2-dikán, Kollonitschné, Grófné, Brünbe; Gróf Mellerio Cs.
Kir. Titkos Tanácsos Dresdába; 3-dikán Gróf Festetich Károly Magyar Ország-
ra; Báro Solignec Károly, Szebenbe (Erdélybe).

S z á z f o r i n t h u s z a s p é n z é r t a d t a k V á l t ó c z é d u l á b a n : —

Mártz. 2-dikán 250 $\frac{1}{4}$ — 3-dikán 251 — 4-dikén 250 $\frac{3}{4}$ — forintot.